

Előfizetési árak:

Helyben, vagy postán küldve:	
Egy évre	10 frt — kr.
Félévre	5 frt — kr.
Negyedévre	2 frt 50 kr.
Egy óra	1 frt — kr.
Egyes szám	4 kr.

A lap szellemi részét illető minden közlemény a szerkesztőségbe (nagy-uj-utca, 1702. sz.) bérmentve küldendő.

Előfizethető helyben:

Telegdi K. Lajos könyvkereskedésében, Szinay Gyula kiadó lakásán (kis-csapó-utca 383. sz.) és a szerkesztőségben.

DEBRECZEN

A debreczeni és vidéki függetlenségi párt közlönye.

Megjelen naponként, péntek és vasárnap kivételével.

Hirdetési díj:

Négy hasábos petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű s többszöri hirdetések alku szerint jutányos áron vétetnek fel. Bélyegdíj minden külön beiktatásért 30 kr. Hirdetést vagy reklámot magában foglaló ujdonság sora 50 kr. Nyiltéri közlemények minden petit sora 50 kr.

Hirdetések fölvetetnek Szinay Gyulánál és a szerkesztőségben. Kéziratok vissza nem adatnak.

Ugron — Fejérváry.

Budapest, aug. 10.

(B—i H—p) Uzselačz derék ember, a magyar képviselőház mentelmi bizottsága többségének ítélete szerint.

Hát Ugron? A magyar képviselőház mentelmi bizottsága többségének a magyar országos képviselő védelmére egy szava sincs.

Gyönyörű dolog ez.

Uzselačz derék ember; a szabadelvűpárt bizalmi férfiai is derék emberek. Hogy a Jellasics-ezred századosa mit tett Fiumében, azzal a magyar képviselőház mentelmi bizottsága nem törődik, azt vizsgálja Szapáry Jekelfalussyja. Hogy igaz-e a hivatalos vád, melylyel illetik s melyre Ugron kemény szavait fektette, a szabadelvű többség azt sem bánja, pedig ez lényeges annak megítélésére, jogos volt-e Ugron beszéde vagy sem s követhet-e Uzselačz, avami katonatiszt, bárminő elégtételt, alyam elégtétel helyett büntetés illeti? Uzselačz százados nevének virág, feleljük a fiúmei dolgokat, a mentelmi bizottság nem kutatta, csak a kihívást tette vizsgálódása tárgyául. — Az okot nem, csak az okozatot nézte. Kihallgatta Ugront és segédeit s azután kimondotta a következőket:

Uzselačz, midőn Ugrontól képviselői »hivatása gyakorlatában mondottakért a házon kívül követelt elégtételt, annak mentelmi jogát érinté.«

»Ámde« ezért megrovás nem illeti, mert ezt a mentelmi bizottság többsége kimondani tartózkodik. — Sőt Uzselačz mentségére nem tartózkodik kimondani, hogy »a szólásszabadsággal való visszaélés ellen« (e visszaélést csak Ugron követhette el, kit tehát a derék szabadelvű mentelmi bizottság a sorok közt igen érthetően megró) »hatályos módokról elegendőleg gondoskodva nincs... hogy különösen a házon kívül álló személyek az ellenük intézett sértő támadások miatt teljes elégtételben részesüljenek« — tehát ebből következik, hogy Uzselačz helyesen cselekedett, midőn Ugront párviadalra kihívta. Lám a magyar parlament kormánypárti bizottsága Uzselačznak bizonyítványt állít ki, hogy nem tehetett másként, mint a hogy tett.

A derék mentelmi bizottság még tovább megy ennél is, mert az előző párbajesetekre hivatkozik, mint szokásjogra, hogy »a házon kívül állók a hátagjaitól a házban mondott sértőnek tállt nyilatkozatokért elégtételt követeltek« — más szóval Uzselačznak igaza volt, midőn Ugront kihívta s ennek kötelessége lett volna a horvát századosal

megverekedni. Nem tette, ő lássa, a magyar képviselőház többsége őt nem védi, nem menti, hanem kiadja.

A derék többség, Uzselačz derék százados ur kihívása esetében, daczára annak, hogy Beöthy Ákos az esetet a háznak bejelentette és daczára, hogy a tény a képviselői szólásszabadság megóvására szolgáló mentelmi jogot »érinté« (e helyett hogy »sérté«), ugy vélekedik, hogy »a mentelmi jog szempontjából intézkedni szükségesnek nem találja«. Más szóval, a háznak semmi köze az Ugron-Uzselačz-ügyhöz, azt végezzék el maguk közt s minthogy Ugron a párbajra kihívást el nem fogadta, viselje következményeit, ő maga lássa.

A derék Uzselačz cs. és kir. százados urnak a 79. számú Jellasics-ezredben azonban elégtételt csak kell adni s ha Ugron nem adott neki, megadja a magyar képviselőház többsége, kimondván, hogy ez az ur egy lovagias ember, katonatiszt, kit semmi szemrehányás nem illet, mert ő »csak az ő személyére vonatkozólag mondott, általa sértőknek tállt kifejezésekért kívánt elégtételt«.

Ez világos helyeslése eljárásának. A kedves magyar szabadelvű párt mentelmi bizottsági tagjai tehát mentelmet nyujtanak a cs. és kir. katonatisztnek, szemben egy magyar országos képviselővel, ki hivatása kötelességét teljesíté s a kitől a mentelmet nyillan megtagadják.

Ilyen botrány a magyar alkotmányosság történetében még soha nem történt.

Mi azonban ezen egy csöppet sem csodálkozunk. Kik szavazták meg a 14. §-t? Kik támogatták Fejérváry cs. és kir. közös hadseregbeli altábornagyot, mint magyar felelős minisztert az osztrák katonai politika minden útjain feltétlen engedelmességgel? A szabadelvűek. Most is csak ugyanezt teszik. Minthogy Fejérváry nyillan fenyegetődzött, hogy leköszön, ha a mentelmi bizottság Ugron pártját fogja és nem Uzselačzét, tehát a cs. és kir. szabadelvű többség a Jellasics-ezred századosának adott igazat a magyar ellenzéki képviselővel szemben. Ez pártpolitika. Fejérváry pedig kijelenteni kegyeskedett, hogy meg van a swarczelbek határozatával elégedve s tárczáját megtartani sziveskedik. Ő és a hadsereg győzött.

Beszélhet Ugron akármit, hogy »tolakodó«, hogy »megtiltja« neki nevéig meg ugy becstelen fölvetésekkel hozni kapcsolatba, mint a generális ur a Bakálovics közös hadseregbeli századoshoz, Uzselačz segédéhez intézett levelében tette, — Fejérváry mindezt hidegen ve-

szi: a miniszter Ugron sértései elől a mentelmi bizottság verdiktje és Uzselačz háta mögé buvik.

De vajjon mivel fogja magát a képviselőház és az ország közvéleménye előtt igazolhatni? Az igaz, hogy ezekre ő nem sokat ad, vagy semmit, neki Uzselačz becsülete többet ér és a bécsi katonai körök véleménye. Azonban mégis meg kell őt kérdezni ama levél folytán, melyet Bakálovicshoz írt, kinek választát megkeresés nélkül a mentelmi bizottsághoz is beterjesztette, hogy micsoda minőségben avatkozott ő be az Ugron-Uzselačz-ügybe?

Felkérte őt Uzselačz segédnek? Nem. Hivatalos főnöke ő Uzselačznak? Nem. Az Ivánossich ezredes és Bechtoldsheim altábornagy.

Mint cs. és kir. altábornagy? Ilyen sok van, de egyiknek sincs joga a magyar parlament bizottságainak tárgyalásiba beleavatkozni s nem is jutott eszébe egynek sem.

Mint m. kir. honvédelmi miniszter? E czimen se Uzselačzhoz, se Bakálovicshoz nincs semmi köze. De nem is tartozik rá az egész dolog, mert nem a végrehajtó hatalom, hanem a törvényhozás jogai vannak »érintve«.

Mint képviselő? Ki kérte őt fel? És mi jogosította őt fel arra, hogy egy másik képviselő társának becsületét orvul támadja meg, oly módon, mint ama levélben tevés a magyar parlament immunitási jogát, szólásszabadságát igyekeztek kompromittálni egy közös hadseregbeli tiszt kedvéért, kiről hivatalosan állítatik, hogy a magyar állam ellen demonstrált?

Vagy mint magánember lépett közbe, a veszélyeztetett becsület és lovagiasság védelmére. Don Quichotte ezt tehetné, de pórul járt s Fejérváry is a fogadatlan prókátor szerepét játsza.

Mindezt azonban nem szabad tennie, mert felelős miniszter. És Chorinnak azt a levelet olvasatlanul vissza kellett volna neki adni, ha önértetes elnök lett volna s nem inkább a kormány szolgálja és szolgálk vezetője, mint a magyar parlament jogainak letéteményese. Nagy szegyen ez Magyarországra, a mi ebből a szabadelvűpárt által a nemzetre háromolni fog. És hol vannak a bátor férfiak, kik a kormánypártból is az első értekezleten részt vettek, mely ugy vélekedett, hogy Ugronnak nem szabad Uzselačzcczal megverekedni? Elbujtak? Nem halljuk őket.

Ebből ugyan szép vita lehet, Szapáry, Fejérváry és Uzselačz tisztelőire. De mi lesz ennek a vége?

— **Az ifjuság memoranduma a lengyelek.** A magyar ifjuság memoranduma nagy tetszésben részesült a lengyel ifjuság körében, mely sietett gratulálni a sikerhez. A lemergi egyet. olvasókör üdvözlése megérkezett s konstatáljuk, hogy mindvégig a leglelkesebb hangon van tartva s minden sorából kikerzik a rokonszenv, melyet az árva nemzet fia irányunkban s eszméink iránt táplálnak. A levelet Kreek Ferencz olvasóköri elnök írta alá és körülbelül ezeket tartalmazza: »Köszönjük nektek, hogy nem feledkeztek meg rólunk s elküldtétok azt a füzetet, melyben a bukaresti vádaskodásra felelték. Talán mi érezzük át leginkább, ha egy nemzet egy másik nemzet által megtámadtatik. Nekünk is van egy ép oly nagy ellenségünk, mint nektek. Kérünk, küldjétek el nekünk azt az oláh memorandum szövegét is, hogy helyezzük el mindkettőt könyvtárunkba. Az oláhokét mint signum temporis, a magyar ifjuságét pedig mint azon nemzet nemes válaszát, melylyel szemben mi testvérek érezzük magunkat.« Az olvasókör ifjuságára kitünő benyomást tett a Lembergől érkezett levél, mely újabb bizonyítéka annak, hogy az oláh vádaskodással szemben hazafiasan és nemesen viselték magukat. A levelet bemutatták Ghyka hercegnek, a budapesti román konzulnak is. — Ezzel kapcsolatban megemlíjük, hogy a memorandumra a prágai és gráci egyetem német hallgatói is válaszoltak. Leveleikben sok a panasz a csehek ellen, kik közébe vannak ékelve s a kik sok kellemetlenséget okoznak nekik. Az érdeklődés különben egész Európában általános a memorandum ügye és az eredmény iránt.

Baross kényurasága.

Vasuti körökben folyvást élesebb a hangulat Baross Gábor ellen. Kétségtelen, hogy e hangulatnak meg vannak a maga okai. Mert bármily érdemeket szerez is valaki az ország dolgaiban, a XIX-ik század még sem adhat annak jogot, hogy rabszolgák gyanánt tekintse azokat, a kik oly súlyos szolgálatokat végeznek, s a kik nélkül a vasutak anyagi eredménye sem volna olyan fényes.

Egy miniszternek lehet más nézete, mint tisztviselőinek, jogosoknak, vagy jogtalanoknak tarthatja követeléseiket, de annyival, a társadalmi illem, az uralkodó eszmék felfogása, a szabadelvűség, a demokrácia szempontjából is

tartozik tisztviselő társai iránt, hogy velök oly gorombán ne bánjon, mint ma napság a cseledekkel sem teszi a műveltség igényt tartó ember. Utoljára is a miniszter főnöke ugyan, parlamenti felelősség mellett a tisztviselői karak, de mint ilyen maga is csak tisztviselő, az ország legfőbb tisztviselője. Hozzá nem is állandó tisztviselő, hanem ideiglenes. Maga a szó tisztviselő igen jól kidomborítva jelzi az állást, melyet az illetők betöltenek.

S ha már Baross Gábor viselkedése is menthetetlen és meglátszik rajta a hatartalan elbizakodás, mely kűszöbe az elesésnek, mennyivel inkább érdemel megrovást azért, hogy a hozzá folyamodó tisztviselői kar vezetőin bosszút áll. Megbünteti őket áthelyezéssel, mellőzéssel s ráadásul a haromezer aláíróknak megvéteti a szabálytalan bélyegzésért a bírságot. Már szó ide, szó oda, ez kimeletlenség és lelketlenség. Méltó volna egy középkori despotához, de nem való egy felelős miniszterhez 1891-ben. Ma már az állatvédő egyesületek gondoskodnak a humánizmus jelszava alatt, hogy az emberi kegyetlenséget kiirtsák. Helyén van-e, hogy ugyanakkor egy miniszter, akár csak a Fáraók építészeti vezetői, ostort suhogtasson azok fölött, a kiket alája rendelt a sors, de a kik sem emberi, sem polgári jogukat azért el nem veszítették és a kérvényezés sarkalatos joga őket is csak úgy megilleti, mint másokat.

Baross Gábort beczezi, kényezteti a sajtó. Teszi ezt hajlamból, de teszi erdekből is, mert a vasuti hirdetések díját ő határozza meg, a vasuti koncessziókat ő is osztogatja. Annyira megy vele szemben a sajtó, mint valaha az udvaroknál a kissé izetlen nevű tányérnyalók. Soha semmit nem lobbant szemére, még ha helytelen tesz is. Innen tulságos elbizakodottsága és paczkázó nyersesége. No! de hát mi nem tartozunk a sajtó a részéhez s épp azért ki is mondhatjuk kereken, hogy a vasuti tisztviselők ellen követett bánásmódját mindenki helyteleníti, elítéli. Barossnak joga és kötelessége jó vasuti és közgazdasági politikát csinálni, de azért, ha jót csinál is, nincs joga a kényurat játszani. A kényuraságot eltörölték a forradalmak és törvények, azt senki kedvéért a népek helyreállítani nem fogják. Emberelje meg tehát magát és bánjék emberségesen

tisztviselőtársaival, de a hatalom fitogtatása kedvéért jobbra-balra dobni őket bosszúból, nemesak a tisztességes és emberséges mértékével nem bír, hanem csakis egy jelző illik rá e nem illikre, az, hogy komisz.

BELFÖLD.

Képviselőválasztás. Somogy megye marczali választó kerületében, mely Svastich Gyula halálával megüresedett, az e hó végével leendő pótválasztásra a mersekelt ellenzéki Kund Jenő birtokos lép fel jelöltül. A mandátumot a jövő országgyűlésre a kerület kormányparti férfiai Szechenyi Pál grófnak ajánlották fel.

Sándor király — magyar földbirtokos. A »Narodne Dnevnik« szerint hírlik, hogy Arenberg Julia hercegnő, Obrenovic Mihály özvegye, Sándor szeb kiralyt Párisból való visszatérében ivánkai kastélyában, Pozsony mellett fogadni fogja, mely alkalommal az ivánkai uradalmat a szeb királynak adományozza.

A vértanu-album szerkesztője, Varga Ottó, aradi főgimnáziumi tanár iránt, ki azt a becses művet annyi gond és szorgalommal állította egybe, a közoktatási miniszter úgy fejezte ki elismerését, hogy áthelyezte őt Aradról a fővárosba, a II. ker. kir. kat. főgimnáziumhoz.

Az Uselácz-ügy. Fiuméből tavirják A vegyes vizsgáló bizottság, naponként kétszer ülést tartva, erélyesen folytatja működését. Uselácz századoson kívül még több tisztet idéztek meg Károlyvárosból Fiuméba.

KÜLFÖLD.

Orosz készülődések. A »Times« ismét fenyegető híreket közöl az orosz hadikészületekről. Így felemlíti, hogy a határörök minden egyes posztja egy tiszt és 30 közlegényvel gyarapított. Ezen csapatok egyszerűen külön utasítással láttattak el és meglagyatott nekik, hogy részletes helyrajzi tudósításokat szolgáltatassanak be. Egyuttal idézi a »Köln. Ztg.« katonai tudósítójának jelentését, hogy t. i. az ujonnan felállított 15-ik lovassági divízió vagy a német vagy az osztrák határon fog elhelyeztetni. Ez újabb intésül szolgálhat arra, hogy egyik kormány sem hagyja figyelmen kívül az orosz fegyverkezésekben rejülő óriási veszélyt Mihelyt az új fegyverzettel teljesen el lesz látva, Oroszország elejti alarczát és mind-

A DEBRECZEN TÁRCZÁJA.

Komoly pályázat.

— Hazasodni akarok! —

Igen bolondul van berendezve, hogy az ember öröke a más felesége után bolondul.

Sehogy se tudom magamat megérteni.

Annyi szép leány rajzik fölséges tavaszi alkonyatok idején a sötányokon, nyári delutánok forróságát meghűvösítő fürdő-parkok árnyekot vető lombjai alatt, ragyogó őszi delutánokon a szőlőgerezdes hegyoldalokon, a versenypályák homokán s teli estéken at a színházakban, családi estélyeken s a báltermek fényzóró csillarai alatt, hogy az ember nem tud betelni a nézésükkel.

Kedvesek, csacsogók, naivak, lobbanékonyak, csupa kívánatos üdeség az egész valójuk, merő harmatos friss rózsá az orczaik, izes ennivaló az ajkaik, szinte magukra követelik sovár csokjainkat barsonyos nyakuk és kisdéd vállacskaik: és ime, csak beszélünk, csak fecsegünk velük, gyakorta csupán ezzel a lenéző, söt megvető gondolattal: »eh, te kis pipiske, te verébfiók, te pelyhes libácska«; de nem ahitozunk utánuk, nem zaklat a vágy, hogy a

sarkukban legyünk, magunkkal ragadjuk őket abba az állatos forgatagba, melynek hétköznapi neve táncz és nem unszol a vérünk, az ifjuságunk, szívünk csapongó forrósága, hogy megszerezzük s megtartsuk őket magunknak.

Hanem ha a más feleséget látjuk, ha a már kifosztott rózsaszirmokra esik tekintetünk, ha meggondoljuk, hogy ezek a karok szerelmesen ölelgetnek at egy más embert, a piros ajkak csordult méz-csókját egy másnak nem kell rabolni, sőt kínáltan veheti el; szóval, ha látjuk, hogy ime, előttünk van egy egész életre való, pompás csemege, fűszerezve a jóság és szeretetnek, enyhet és nyugalmat, gyönyörűséget és boldogságot adó édességeivel, hanem ezek a drágaságok, bármi közel esnek is hozzánk, távolabb állanak tőlünk, mint a mennybeli üdvösségünk, mely tudvalevőleg nem is ennek a földi életnek nyeresége: hát akkor egyszerre fölszikkad az ajkunk, lázas képzelődésbe borul az agyunk, szívünk tele lesz izzó vágygyal, ha alszunk is, mosolygó asszonyképek szövődnek álmainkba és többé nem tartjuk megkötözni való bolondoknak azokat, a kik az éjszakák izzó csillagait akarják lekapkodni a mennyboltozatról, mert magunk is ilyen bolondokká váltunk.

De hát miért?

A leányok, ezek a fakadó bokrocskák, nyiladozó bimbók, május hajnalának napkelései, szóval a sejtett édesség, a melyből ki fog botakozni az egész életre való boldogság, ezek a leányok nem vonzanak bennünket. Pedig arra vannak teremtve, hogy gyöngye kis kezeikkel vissza csalogassanak bennünket a bolondozás és ostobaság útjáról, hogy szívünket fogékonyvá tegyék a fészekrakás boldogsága s amajóságos családi élet iránt, a melybe okvetlenül be kell lépünk, ha csak szét nem akarjuk véggé szorni azt a kincset, a mit ifjuságunkban bírunk.

Jól értjük ennek természetességét; de azért mégis csak oda száll a vágyakozásunk, oda csal a képzeletünk és oda visznek a lábaink, a hol a más kincsenek selyemszálú szempillái alá bekandikálhatunk.

Pedig szinte czél nélkül izgatjuk magunkat, rajongásunk kielégítésre nem találhat, vagy ha igen, csakis az önvádnak egy igazán kínzó nemével elegyesen.

Nincs ez jól így sehogy sem.

Azt hiszem, ez a bolondságunk a vérünkben van.

Az őt embert jellemző rabló természet-

azon-készülődések, melyek most állítólag a védelem szempontjából tétetnek, majd valódi alakjukban, mint a támadásra irányuló fog-nak mutatkozni.

Próba-mozgósítás Szerbiában.

A szerb kormány szeptember hó közepére hadgyakorlatokkal egybekötött próbamo-zgósítást tervez. A hadgyakorlatok a bolgár határ mentén mennének végbe, s erre az alkalomra magasrangú orosz tisztet várnak Szerbiába.

A kolera ellen, mint Konstantinápolyból írják, a szultán és a porta meghagyásából megtesznek minden elképzelhető óvintézkedést, csak hogy megakadályozzák behurcolását. A szultán kívánságára a külügyminis-teriumban bizottság dolgozik azokon a rendszabályokon, amelyek adminisztratív szempontból rendelendők el a kolera ellen. Különösen a török hatóságok hanyagságának igyekszik ez a bizottság elejét venni az által, hogy teendőket legnagyobb körülményességgel körülírja; a központi hatóságoknak pedig szigorúan meghagyja, hogy az egészségügyi tanács rendeleteinek nyomban érvény szerzendő. Ezen kívül a vidéken igyekeznek megszüntetni az orvoshiányt, a mely sok helyütt valóban szomorú állapotokat teremtett.

Spanyolországi zavargások.

A hivatalos táviró a napokban jelentette, hogy Spanyolországban általános csend és nyugalom uralkodik. Ezt erősen megzavarták azok a jelentések, melyek szerint a kormány több városban megerősítette a helyőrséget. Beszélnek a növekedő nyomorról, mely hirt mindenesetre megerősíti a kitért munkásmozgalmat. De az is bizonyos, hogy elégedetlen politikai elemek az inség ürügye alatt titkos terveiket mozdítják elő és különösen a köztársasági párt forradalmi elemei iparkodnak némely vidékek elszegényedéséből tőkét kovácsolni.

Az orosz trónörökös megmen-tőjének jutalma.

Tudvalevő dolog, hogy az orosz trónörökös a fanatikus rendőr kardjától nem annyira György görög herczeg mentette meg, mint két japán kocsitoló, kik a támadóra rohantak s megakadályozták abban, hogy kardját használhassa. Jutalmul az orosz kormánytól fejenként ezer dollár nyugdíjat kapnak érte, a mihez a Mikádó is hozzájárul — 48 dollárral. Azonkívül a trónörököstől 2000 dollár ajándékot, a Mikádótól pedig egy pompás kis kocsit, a melyben most nem kellően az anyagi gonddal küzdeniök, egymást toltatják.

Ujdonságok.

* **Sürgönyzők figyelmébe.** Baross miniszter rendeletet adott ki, hogy a táviróhi-vatalok csak olyan sürgönyöket adjanak ki, a melyeken a címzettnek vezeték- és keresz-teve jól olvasható. Ha csak a vezeték név foglaltatik a sürgönyökön, az ilyenek csak akkor adandók ki, ha a címzett nevének nyil-vántartásáért 20 frt évdíjat fizet. A Budapestre küldött sürgönyökre jó a teljes cím és foglal-kozás mellett a lakást is kiírni, mert ha vala-mely kézbesítési kerületben több egynevű egyén lakik, a budapesti táviró igazgatásának rende-lete szerint ezen sürgönyökkel úgy fognak el-bánni, mint nem kézbesíthetőkkel.

* **Az új okiratbélyegek** folyó hó 1-ével forgalomba kerültek, a régiéket pedig f. é. szeptember hó 1-étől kezdve vesztik el érvényességüket. A régi okirat-bélyegeket f. évi szeptember végéig minden adóhivatalnál be-cserélik új bélyegekkel. Ezzel talán megszün-nek az utóbbi időben a bélyegjegyek ragasztó anyagának rosszasa miatt felmerült pana-szok is.

* **Orvosi tanfolyam.** A belügymi-niszter a megyei törvényhatóságokhoz intézett körrendeletében a hatósági orvosoknak figyelmébe ajánlja, hogy a szüneti orvosi tanfolya-mon, mely f. évi szeptember 7-től 19-ig fog tartani, részt vegyenek s e célból meghagyja a törvényhatóságoknak, hogy a tanfolyamra felmenni szándékozó orvosokat a szükséges szabadságidővel, esetleg anyagi segéllyel is lássák el. Az ily tanfolyam ugy az orvosi tudomány újabb vívmányainak megismerésére, valamint gyakorlati elsajátításra mutatkozik czélserűnek; továbbá oly tudományos és gyakorlati ismereteket is könnyű módon és előnyös viszonyok közt szerezhethetnek maguknak, a melyeket orvosi közalkalmaztatásuk terén, ugy szólva mindennap, a közegészségügynek nem csekély előnyére érvényesíthetnek. A miniszter nem támaszt nehézséget az ellen, hogy a cursura felmenő orvosok a törvényhatóság-nak netán rendelkezésére álló alapból mérsékelt segélyt nyerjenek, megjegyzi azonban, hogy az államkincstár terhére ily javadalom hiányában semminemű segélynyújtásnak helye nem lehet.

* **Felsőbányáról** írják lapunknak, hogy ott a mult hét folyamán rettentő vihar dühöngött. Termetes gyümölcsfákat, izmos nyárfákat csavart ki töviből. Lekapta a kath. templom ajtaját is és a templom közepére repítette. Épületekben is sok károkat okozott. A gyü-mölcstermés különben igen gazdag a bányavi-deken. Szelid gesztenye is jó termést ígér. Fel-sőbánya városa az alispán előlülése mellett a

mult hóban tartott városi közgyűlésen egyhan-gulag megválasztotta erdészsze Kovács Pált, ki öt évig Debreczen város erdőinél szol-gált. Papp Márton pedig városi számvevőnek nevezett ki.

* **Saját nejének örömapja.** Vigjá-tékirók tollára való házasságtörési dolgot je-lentenek Odesszából. Színhely: Odessza, Bécs és London. A személyek: B. ur, Oroszország egyik milliomosa, aki azonban már években is gazdag, ennek második, fiatal neje és egy E. nevű bécsi ismert bankárnak fia, a kit üzleti ügyek hoztak Odesszába. A fiatal E. megláto-gatta atyjának régi ismerősét, B. milliomost is, a ki szívesen fogadta. Még szívesebb fogadta-tásra talált azonban a fiatal asszony részéről, a ki csak házassága után tudta meg, hogy a sok pénz magában nem elég a boldogsághoz. A fiatal ember gyakrabban ellátogatott a mil-liomos házába, a viszony közte és a milliomos neje közt egyre bensőbbé lett s a férj egy na-pon azt vette észre, hogy a bécsi fiatal bankár őt — szalmaözvegygyé tette. B. ur azonban megvizsgálta magát s a mint megtudta, hogy a szerelmes pár Bécsben turbékol, levelet írt az asszonynak, megnyugtatta őt affelől, hogy ép-pen nem haragszik rá. Csak térjen vissza Odesszába választottjával, ő rajta lesz, hogy a válás egész simán megtörténjék. S az öreg ur meg is tartotta szavát. A pár visszatért Odesz-szába s B. ur elvált neje már néhány hét mulva fölvehette leánykori nevét s nemsokára egybe is kelhetett megszöktetőjével, E. urral. S most jön a mi a dologban a legmulatságosabb. B. ur, az öreg milliomos nagylelkűségében any-nyira ment, hogy — önként ajánlkozott elvált nejének örömapául s valósággal mint ilyen szerepelt az esküvön. A most már törvényes pár Londonba utazott s ott telepedett le. De a viszonyok ott a fiatal párra nem igen ked-vezően alakultak s elhatározták, hogy Londont elhagyják. B. ur erről értesülve, ismét nagylel-kűnek mutatta magát. Elvált neje fiatal férjé-nek fényes állást szerzett — Odesszában. E. ur elfogadta s Odesszába költözött s most ott el boldogan és meglegedetten fiatal nejével, az öreg milliomos atyai protekciója alatt, a ki valószínűleg még örökségben is fogja részesi-teni, ha meghal.

* **Gyászjelentés.** Bánatos szívvel tu-datjuk édes jó testvérünk, néhai Bignió Fe-rencz m. kir. pénzügyigazgatósági nyugalmazott irodavezetőnek folyó hó 10-én délelőtt 1/2 11 órakor, életének 57-ik évében történt gyászos kimúltát. A megboldogultnak hült tetemei folyó hó 12-én délután 5 órakor fognak nagy-hatvan utcai 1092. számú háztól a r. kath. vallás szertartása szerint, a Szent-Anna-utcai sir-kerthen örök nyugalomra helyeztetni. Az en-gesztelő szentmise folyó hó 13-án reggeli 9

nek egy civilizált fajtája ez a más asszonya után való rajongásunk.

De hiszen a leányokat könnyebb, ked-vesebb, becsületesebb, jobb érzést kelt s végre is egészen természetes elrabolni — az oltár elé. Az üdvösség bizonyára ott rejtőzködik, a hol az önzésnek egyedül szép fajtája, a ki-zárólagosan saját magunk asszonya horgolgtja az apró főkötőkészeket puha pamutból, vagy puha selyemből czikk-czakkosan.

Unos-untalan lelkem elé szökik egy derült, nyájas kép, a magam egyetlen asszonykájával, a ki feltő gonddal vesz körül, a magáénak tud-ván, a tiszta szerelem örök szépségével hajlja szívemre fejecskejét, kezeivel elbarizsgálgat szá-kállamban, kiegyengeti nyakkendőmet és a kit magam is egészen nyíltan és bátorsággal őriz-hetek, szerethetek, csókolhatok, sőt felhethetek is.

Mintha nyári hajnalhasadáskor sűrű har-mat-hullástól megfrissült rózsáligethe vetődnek s amíg homlokomra a megrázott fa lombjairól hűs nedv szítal le, szívem és fejem megtelik az édes illattal: olyanforma gyönyörérzet lep meg, a mikor ezt a derült, nyájas képet ki-színezem magam előtt.

Még az agyam is munkásabb, fantáziám is szívesebb és tartalmasabb, a mikor a magam

házas életére gondolok. Szeretet fog el az egész világ iránt és beszaladozom a közkertek gyöppel szegélyezett utait, hogy a szívemre ölelhessek egy-egy futkosó gyermeket.

Hanem azért, ha egy tollas kalapát, egy pöhölyni könnyű, átlátszó fatyolt, egy libbenő asszonyruhát és formás bokákat, szóval egy kis mamát meglátok az utfordulatnál: menten el-uzsik előlem házasságomnak gondosan kifantáziált szépséges szigetje s futok oda, a más asszo-nya mellé, hogy lássam, fecsegjek vele, áhítózzam az elérhetetlen után, belelovagoljam magamat egy háládatlan szerelembe s végre is ilyen-forma kifakadásokat intézek saját magamhoz: az ördögbe is, kedves barátom, te fölötte ost-toba vagy, mi szükséged volt rá az idegeidet és annak az asszonynak szelid és boldog nyu-galmát próbára tenni? s különösen mit fec-sérled a szived virágait, (mert a szerelem a szív virága), mikor azokra, ha megokosodsz, ugyis nagy szükséged lesz.

Hasztalanul teszek pedig magamnak szemre-hányásokat. A hatás csak addig tart, a míg egyik-másik asszonyka akár kaczeréságból, akár friss kedélyének természetes jó kedvéből reám villogtatja szeméit.

Hát ez így nagyon rosszul van. Sőt ez így czudarul van.

Természetes, hogy ez az állapot sokaig nem maradhat így.

Valamit tennem kell.

Nagyszerű gondolatom támadt.

Keresek egy férjet, a ki nekem meg-magyarazza, miképen kell a leányoknak sze-relmet vallani, miképen lehet leányokat sze-retetni s hogyan kell megházasodni? Azt hiszem, ilyen férjre találok.

Azután keresek egy asszonyt, a ki engem örökre elretentsen a mások felesége után való bomladozástól, világosabban, a ki a tiltott gyü-mölcs izetlen, keserű voltát előttem bebizonyítsa. Ilyen asszonykára már hajosabban akadok.

Végül pedig keresek egy drága kis leánykát, a ki tündöklő szemepárjával, nevetős arczával, csókra ingerlő, rezgő válláival elkábítsa a lel-kemet s ha másként nem volna lehető, szök-tessem meg, akár az oltár elé. Ilyen leány ta-lán már a mesében sincs.

Légvégül pedig keresek egy papot, mert házasodni akarok.

Tekintetes szerkesztő ur!

Szíveskedjék ebből egy pályázati hirdet-ményt megfogalmazni, a lapban közölni, de azt

órákor fog a Mindenség Urának bemutatni. Mely gyászos szertartása az elhunytak rokonai, jó barátai s ösmerősei tisztelettel meghívottnak. Debreczen, 1891. augusztus 10-én. Az elhunytak testvérei: Bignió János és neje s ennek gyermekei; Bignió Mária; Bignió Henrik és neje egy a többi rokonok nevében is.

* **A büdsszentmihályi rablói kosságot** tárgyalását ma kezdte meg a kir. tábla. Elnök: Széll Farkas, referens Naményi József, bírák: Nyers Lajos, Gajzágó Béla és Naszádi Iván. A tárgyalás valószínűleg néhány napot fog igénybe venni.

* **A város ménéséből** az idej városon számos kiselezett csikót adtak el. A kikiáltási aron felül kelt el mindenik. A legolcsóbb 36 frt, a legdrágább 421 frt volt. Valamennyit egyes emberek vették meg. Az eladást Beszler Lajos tanácsnokból, Udvarhelyi Géza városgazdából és Megyesi Sándor városgazdái jegyzőből álló bizottság ellenőrizte.

* **A 48-as kiállítás megnyitása** e hó 15-dikén lesz. Az ország minden részéből oly nagy számmal érkeztek Kossuth arcképek, hogy egy egész külön termet kellett számukra berendezni. Zala György átengedte a kiállítás számára a 13 tábornok ama reliefképeinek mását, melyek az aradi vértanuemlek talapzatát ékesítik. A rendező-bizottság legutóbb tartott ülésén elhatározta, hogy a felügyeletnél alkalmazott husz öreg 48-as honvédet a szabadságharcban, a különböző fegyvernemek szerint, viselt egyenruhákba öltözteti. Látni fogunk tehát 48-as tüzekeket, vadászokat, honvédszázárokat, vörös sikkas honvédeket stb.

* **Kossuth Lajos** e hó 5-én egy tiz tagból álló magyar társaságot fogadott. A vendégeket dr. Milassin Vilmos vezette hazánkfiához. Kossuth Lajos rendkívül szívélyesen fogadta látogatóit, bár, mint mondta, annyira el van foglalva, hogy éjjel-nappal kénytelen dolgozni. Naponta rövid megszakításokkal déltől éjfélig ül íróasztalánál s rendezi iratait, melyeket most már valószínűleg minden nagyobb akadály nélkül fog befejezni. Ez az első nyár, melyet Kossuth Turinban tölt. Kossuth rendkívül jó színben van és kitűnő egészségre örvend. Társalgás közben sok érdekes és még eddig ismeretlen történelmi adatot említett fel.

* **Középkori falfestmények.** Tegledy József nagybirtokos távirati uton értesítette a műemlékek országos bizottságát, hogy a mezőtelegi református templomban régi falfestményekre bukkantak tatarozásközben. A bizottság rögtön kiküldte a helyszínre Czobor Béla dr.-t, ki a képeket kibontotta a vakolat alól és meghatározta, hogy a XIV. század elejéről való művek. Három alak szent Istvánt,

hallgassa el, kerem. hogy én, Tarczy Zoltán, másodéves joghallgató vagyok Kishalmágyról, mert felek az apamtól.

Ha az én jó apám, a ki nekem minden hónapban pótgázsit küld, látna, hogy a közjog és a pénzügytan tanulása helyett, csak úgy bokrosodom az asszonyok után, mint odahaza a kis ponnynk, ha a fülebe tüzes taplót dugtunk, hat tudom Isten, hogy többé nem a szivemben, hanem a hátamon éreznek sajnó fájdalmakat.

Ámbar az első alapvizsgát rendes időben »gyhangulag lenyomtam« és ilykép egy minden tekintetben komoly egyetemi polgár számba mehetek, ám azért azt kell hinnem, hogy talán mégis a gyerekes gondolkodásom oka ennek az én föltétlen asszony kultuszomnak, mert azok az emberek, a kik már kopaszok, rendszerint az általam lenézett bakfisek után bamladoznak.

Ebben van valami tanulság. — Az, hogy azok az emberek, a kik a más asszonyai körül legyeskednek, még nem tették le a második alapvizsgát, szóval még nem egészen férfiak.

Kópé.

szent Lászlót és szent Imrét ábrázolja, továbbá van a festmények között egy jelenet szent Miklós legendájából, aztán az angyali üdvözet, hat apostol, négy angyal s egy töredék az utolsó ítélet képeiből stb. — A mezőtelegi templom alkalmasint a XIII. század derekán épült; a XVI. század elején renoválták s ekkor vakolták be a régi falfestményeket. Falussy K. odaváló ref. lelkész mindent elkövet a becses műemlékek fontartását illetőleg, Czobor Béla dr. pedig az országos bizottságban fog javaslatot tenni az iránt, hogy a szép régi képeket védjék meg az elkallódástól.

* **Eljegyzés.** Fráter Árpád biztosító társasági hivatalnok e hó 9-én eljegyezte özv. Bónis Samuelné kedves leányát, Malvinát.

* **A monacói játékbarlang vége.** Nizzából érkezik a hír, hogy a monacói játékbarlang már nem lesz hosszúéletű. A monacói herceg nem akarja megújítani a Blancésaláddal a játékbarlangot engedélyező szerződést, mely 1892. apr. 16-án lejár. Azt mondják hogy a monacói herceget régóta bántja már a lelkiismeret s régen megszüntette volna a játékbarlangot, ha Monacó összes kiadásait nem a bank adója fedezné. 1889-ben azonban a herceg elvett egy dűsgazdag özvegyet, ki olyan vagyont hozott a házhoz, hogy Albert herceg most már meglehetne Blancék nélkül is. Másfelől azt is beszélik, hogy a játékbarlang megszüntetésének politikai okai is vannak. A monacói zöld asztal szomszédai: Francia- és Osztrákország jelentették ki igen határozott formában a hercegnek, hogy nem tűrik tovább a játékbarlangot.

* **Egy derék család.** Egy berlini lapban egy-másután a következő nyíltéri közlemények jelentek meg: »Figyelmeztetek mindenkit, hogy férjemnek Schultze Adolfnak senki se kölesönözzön, mivel meg nem fizetem. Schultze Adolfé szül. Büttner.« — II. »Figyelmeztetek mindenkit, hogy nőmnek senki se kölesönözzön, mivel tölem elszökött. A pénz nálam van. Schultze Adolf.« — III. »Mivel szülőim: Schultze Adolf és neje elváltak és az én nevében adósságot csinálnak, figyelmeztetek mindenkit, hogy nekik senki ne kölesönözzön, mivel meg nem fizetem. Schultze Ernő.« — Tízemegy nap múlva pedig a következő IV. nyíltéri közlemény jelent meg: »Ernő fiunknak arra a nyilatkozatára, hogy nekünk senki se kölesönözzön, csak nevéni tud mindenki, a ki bennünket ismer. Nekünk nincs arra szükségünk, hogy az ő nevében adósságokat csináljunk, hisz neki is mi adunk kenyeret. Schultze Adolf és neje született Büttner Augustá.«

* **Gyászhir.** Fridmánszky Lajos helybeli kereskedő kis fia Ernő ma reggel elhunyt. Temetése holnap délután 6 órákor lesz. Vettük a következő családi gyászjelentést: »Fridmánszky Lajos és neje Klein Róza, gyermekeik: Gusztáv és Anna, valamint a nagy szülők s több rokonok nevében fájdalmas szívvel tudatjuk, kedves gyermekünk Fridmánszky Ernőnek folyó hó 11-én reggeli 4 órákor, 3 heti betegeskedése után történt csendes elhunytát. Drága kis halottunk földi részei f. hó 12-én, délután 6 órákor a róm. kath. egyház gyászszertartása után fognak a szent-anna-utcai sirkertbe örök nyugalomra letétni. Mely végtisztességtételre rokonainkat, barátainkat s ösmerőseinket bánatos szívvel meghívjuk. Debreczen, 1891. augusztus 11. — Áldás és béke lebegjen a kis halott hamvai felett.«

* **Találtak** a nagyerdőn egy arany karika-gyűrűt. Tulajdonosa átveheti az I. ker. kapitányságnál.

* **Zene-estély.** Ma este, az »Arany sas« kávéházban a Boka testvérek közreműködése mellett zeneestély tartatik.

* **Segéd-jegyzőül** ajánlkozik egy VIII. osztályt végzett tanuló, czime megtudható lapunk szerkesztőségében.

* **Orth János szomorú sorsa** nem kétséges többé. A Neue Freie Presse jelentést ad arról a kutatásról, melyet az osztrák-magyar hadi tengerészet Orth János hajójának felkeresése céljából a Magelhansszorosban és a Horn-fok körül tétetett. E kutatások a homályt, mely a Sancta Margarita hajó eltűnését

körülvette, nem igen derítik fel. A kutatást a Wachtel von Heldenbruck parancsnoksága alatt álló sorhajó teljesítette, mely a világ körül való hajózási útjában májusban a nevezett vidéken tartózkodott. A hajó parancsnoka ugyan sokféle hírt kapott Magellans tartomány kormányzójától, a Punta Arena kikötő kapitányától, Stubenrauch angol konzultól és sok más tengerésztől, a hírek mind csak gyanúsításon alapultak s pozitív felvilágosítást nem adhattak. A kormányzó Doró olasz jelző gőzös kapitányának, Garcezának vezetése alatt egy külön bizottságot küldött ki, mely a délre fekvő vizekben több hétig tartott kutatást, a nélkül azonban, hogy az eltűnt hajónak nyomára jutott volna. Garzia kapitány valamennyi missziónál és mentő állomásnál tudakozódott, több indián néptörzsszel érintkezésbe lépett és egy indián törzsszel harcra is kellett vívnia. Ez alkalommal az indiánoknál egy tengerészsapkát talált. Megkérdezve őket, hogy hol jutottak a sapka birtokába, az indiánok a nagy déli szigetek felé mutattak. Egyik partjáró hajótól azt az értesítést kapta Garzia, hogy a múlt év augusztus hónapban Staten-Izland déli partja mellett egy nagy délnyugati vihar alkalmával két hajót láttak, melyek egyike négy-árbozos volt. E két hajó a viharban nem bírt a part közelében menekülni. Egyikükről megmenekült egy angol matróz, ki azonban a másik hajó felől nem tudott tudósítást adni. A punta-arenai katolikus székesegyház kánonoka, a pápa rendelete következtében, valamennyi katolikus misszióhoz felhívást intézett, de ez is eredmény nélkül maradt. Csak annyi bizonyos, hogy az 1890. év téli hónapjában (június, július és augusztusban) rendkívüli viharok dühöngtek a dél-amerikai tengereken, melyeknek a Horn-fok körül vitorlázó hajók legnagyobb része áldozatul esett. A Falkland-sziget öbleinek kikutatása sem járt eredményel. A jelentés e szavakkal végződik: »Ezen eredménytelen kutatások után elenyészik az a remény, hogy Orth János sorsáról valaha felvilágosító adatokat kaphatnánk.«

Irodalom és művészet.

— **Ki akar színész lenni?** Új színészeti iskola nyílik meg Budapesten szept. 1-én, mint ezt egy beküldött »tájékoztató« velünk tudatja. Az iskola célja, a tájékoztató szerint, »a színi pályára lépni óhajto, s szerényebb anyagi helyzetben levő ifjúságnak csekély költséggel, gyakorlati uton való kiképzése.« A tanfolyam két évig tart, s a tandíj a drámai osztályokban havonként 2 frt, az énekesztályban 4 frt. Az intézet igazgatója Bárfay P. Antal, tanárai pedig a budapesti nemzeti és népszínház elsőrendű tagjai és fővárosi jeles énektanárok, de hogy kik, arról a tájékoztató nem nyújt tájékoztatást.

Apróságok a vásárból.

— A kapitány előtt. —

I.

Pihenő zsebmetsző.

A vásárban úgy elbámészkodott Veres uram a forgós komédia előtt, hogy mire észre vette magát, már nem volt a zsebében a strimfliszár, melynek tartalma pedig husz ezüst forintos volt. Kétségbeesetten rohant oda Benzehez s elpanaszolta neki a baját.

— Jól emlékszem, hogy egy veres ember állott mellettem.

— Áhá! — kiáltott fel Benze, mutató ujjával megbökvén a homlokát. Nem is telt bele sok idő, megcsipte a pisze Nácit a Laczikonyhán, a mint bőven lakmározott.

— Ez állt maga mellett?

— Ez, instálom.

Nyomban beförditotta a lelkiösmeretes Benze a pisze Nácit a kapitányi szobába.

— No, Náczi hát megint loptál? — kérdé a diplomás zsebmetszőtől a kapitány.

— Én, már hogy én, kerem? Így görbüljek meg, ha láttam is ezt a jó embert.

— Te loptad el pedig a pénzt.

A zsebmetsző önértzetesen ütött a mellére.

— Igaz, hogy én zsebmetsző vagyok, de most nem dolgozom, mert két heti szabadság-
időt adtam magamnak.

II.

Az ártatlan cigány.

Egy vén more került be a kapitányi szoba-
bába. Nagy volt rá a panasz, lólopással vá-
dolta őt V. Tamás uram. A mint a lóvásárba
kiért, azonnal a szemébe ötlött egy pejesikó,
mely nagyon ösmerősnek tetszett neki. Jobban
megnézte, hát majd kiugrott a bőréből örö-
mében, mert az ő csikója volt, melyet a mult
héten loptak el tőle. Persze azonnal letartóztá-
tatta a cigányt, a ki árulta.

— Te loptad el? — kérde a cigánytól
a kapitány.

— Én nem, csokolom a lábát. Én igaz
uton jutottam hozzá.

— Nem hiszem én more.

— Ne is tessék neki hinni, kapitány ur,
ő lopta el az udvaromból.

A cigány kárörvendve nézett végig a
panaszoson

— Azért sem én loptam el magától.

— Hát ki?

— Hát a komám, a Gazsi, én meg ő tőle
loptam el.

III.

Önértet.

Az I. ker. kapitánysághoz bevettek egy
kormos képű cselédeányt, kinek roppant meg-
tetszett a vásárban egy veres kendő s nem is
sokat gondolkodott rajta, de azt mondta neki:
ha nem jössz, viszlek. Persze rajta vesztett.

— Hogy hívják? — kérde tőle a ka-
pitány.

— Az én becses nevem Volkanics
Anna, felelé a leány.

Fürdői levél.

Margitsziget, aug. 9.

A saison itt, ezen a bájos dunai szigeten,
tetőpontjára hágott. Élénk, tarka, vonzó képet
tár a szemlélő elé: a kecses villákban, óriási
hotelekben európai kényelemmel berendezett
400 vendégszoba tele van betegekkel és egész-
ségesekkel; s ha valahol megürül egy-egy lak-
ás, azonnal akadnak konkurrens csapatos-
tól, akik megszerezni igyekeznek annak a le-
hetőségét, hogy itt, a park hűs fasorai, művé-
szi fantáziával kigondolt virágágyai, dalos ma-
darak ezreinek gyönyörű hangversenye között
töltsenek legalább néhány hetet.

Eppen a napokban kalauzoltam egy po-
zeni lengyel nagybirtokost a Margitszegeten,
aki ámulva nézte az érdekes romokot, a párját
ritkító kert szépségeit, a palotaszerű fürdőépü-
letet, amely a nem régen elhunyt Ybl Miklósnak
egyik monumentális alkotása, a kényelmes
berendezést és kijelentette, hogy Európaszerte,
amerre járt, mindenütt dicsérni hallotta a
Margitsziget pompáját, rendkívüli szépségeit,
természeti gyönyörűségeit, de ugymond, amit
látott, az föllümulja mindazt, amit hallott a
Margitszigetről. Régóta kíváncsi volt a Margit-
szigetre és főképen azért jött fővárosunkba,
hogy ezt a sokat dicsért szigetet megnézzé.
Szóval nem tudott kijönni a dicséretből.

Meglepte a sziget közepén álló főhercegi
kastély nemes egyszerűsége, ahol már József
nádor, József főherceg dicső emlékezetű atyja
előszeregettel lakott. József főherceg, a sziget
mostani tulajdonosa, a honvédség főparancs-
noka, aki megbecsülhetetlen szolgálattal
tette nevét feledhetlenné minden igaz ma-
gyat ember előtt, évenként többször szokott
időzni a Margitszegeten, amelyet valóban ha-
tártalan bőkezűséggel emelt európai színvona-
lon álló fürdőhelylyé és ritka varázsu, valóság-
os tündérkertté, a Duna hullámainak köze-
pelté. Kétszer látogatta meg már az idén a
poetikus szépségekkel teljes szigetet Klotild
főhercegnő, aki személyes megjelenésé-
nek ellenállhatatlan bájjával, női erényeinek
ragyogásával, viruló leányainak s derék fiainak
kötő nevelésével, épen olyan mértékben meg-
tudta nyerni az egész nemzet rajongó szerete-

tét, mint fonséges ura, József főherceg, ka-
rakterének fényes vonásaival, magyaros szo-
kásaival elévülhetlen népszerűségét. — Károly
Lajos főherceg és fonséges neje Mária Terézia
főhercegnő szintén jártak ebben a saison-
ban a Margitszegeten fényes társasággal s ez
alkalommal mondotta a főhercegnő Li-
bitsnek bucsuzáskor: A Margitsziget hasonlít-
hatatlan szép; feledhetetlen benyomást gyako-
rolt reám.

A német-lengyel turistát elvittem azután
az alsó vendéglőhöz, ahol naponként játszik a
katonabanda; természetesen elismeréssel szó-
lott katonazenénkről, amely tudvaleg a leg-
elsők közé tartozik Európában. Majd lóvasu-
ton, mert ez is van ám a szigeten, fölmen-
tünk hűs, árnyas uton a felső szigetre, meg-
néztük a vizesét, ahol a gyógyforrás kiapad-
hatatlan vize zugva ömlik télen-nyáron a Du-
nába; elsétáltunk a felső vendéglőhöz, ahol
reggel, délután, este, tehát naponként három-
szor játszik jó cigányzene. A gyönyörű ma-
gyar nóták persze elragadták az idegent; ami-
kor pedig szénézett a korzón, amely a czi-
gányzene körül minden verőfényes délután ki-
fejlődni szokott, akkor meg éppen nem tudta,
hova legyen az ámulattól. Ez a ragyogó, ele-
ven kép, a szebbnél-szebb asszonyokkal s leá-
nyokkal, a fényes szingazdag toleitekkel, egyike
a legpompásabb látványoknak; ilyenkor mintha
minden kiköltözne Budapestre a szigetről ami
szép, bájos és diszes.

Amit nem mutathattam meg, az a mar-
gitszigeti forrás csodálatos gyógyító ereje. De
amit lehetett elmagyaráztam neki, hogy a
margitszigeti hévforrás Than K. egyetemi tanár
elemzésének eredménye szerint állandó kéntar-
talma és magas hőmérsékénél fogva a kén-
sós forrás, porcellán-, márvány-, kád- és
kőfürdőkkel, zuhanykészülékekkel, villamos für-
dőkkel. A margitszigeti hév víz kiűző ered-
ménnyel használtatott mint fürdő vagy bensőleg
mint gyógyital és belélegzésre a következő be-
tegségek ellen: csúsz, zsabák, idült köte-
gek, külsértések után fellépett izzadmányok,
görvél és bujakör, máj-, gyomor-, belbántal-
mak, garat-, gége-, tüdőhurut, hűdésék és ideg-
bántalmak. Utóbbiak ellen a villamos fürdők
alkalmaztattak meglepő sikerrel. A hévfürdők-
ön kívül vannak még iszap-, malata-, fenyő-
levél-, franzensbadi lap (Moor) és kreuznechi
lugfürdők is. A 135 hold nagyságu sétakert
tisza, pormentes üde levegőjével, enyhe, egyen-
letes temperaturájával klimatikus gyógyhelyül
is kitűnő szolgálatokat tesz. Rendelő fürdőor-
vos dr. Bauer Antal, a főhercegi udvari orvos.
Fürdőidény tartama május 1-től szeptember
30-ig. Megrendeléseket lakásokra átvesz a
gyógyfürdő felügyelőse. Az árak minden te-
kintetben igen jutányosak.

Évenként a legmeglepőbb gyógyulások for-
dulnak itt elő; szerencsétlen betegek, akiket
ugy kellett idehozni, a kura befejezésével vi-
gan távoznak saját erejükből, áldva a jóságos
főherceget, aki ily hatalmas fürdővel gazdagí-
totta Magyarország fővárosát.

A Margitsziget egyik csattanós példája
annak, hogy napról-napra indokolatlanabbá
válk az a mania, amely minden áron külföldre
viszi a magyar fürdőzőket; aki beteg, nyugod-
tan jöhet ide, mert itt megtalálja a gyógyulást,
ha az egyáltalán lehetséges. Az egészséges tu-
rista pedig nagy gyönyörűségtől fosztja meg
magát, ha Budapestben időzvé, néhányszor el
nem látogat a fürge gözösök valamelyikén a
Margitszigetre; ezért volt tavaly is négy hónap
alatt közel 200,000 látogatója. (VI)

TÖRVÉNYSZÉK.

Megfizetett igazság. Hogy mily
ázstai állapotok vannak Romániában az igaz-
ságszolgáltatás terén, mennyi visszaélés tör-
ténhetik ott, a nélkül, hogy a hatóság az ü-
dözöttet védelembe venné, annak illusztrálá-
sául és egyszersmind elrettentésül közlünk két
esetet. Egy székely iparos 30 frankkal tartozott
mesterének, de adósságát semmikép sem tudta
lefizetni s így el akart menni más mesterhez,
hogy az ott szerzett pénzzel adósságát lefizet-
hesse. A szegény segédet mestere előbb meg-
verte, aztán elment a rendőrséghez, melyet

megvesztegetett s felhúrozoltatta a segédet a
rendőrségre, a hol újra megbotozták. Ugyanez
a mester hőse a másik esetnek is. Az áldozat
egy családapa, egy 45 éves ember, ki mint
segéd dolgozott nála. A mester megtudván,
hogy segédje el akar az ő műhelyéből menni,
rárontott lakásán és bántalmazások között a
saját kapujáig hurcolta, ott pedig kocsi-
szete alá helyezte. Azután elment a hatóság-
hoz, melyet szintén megvesztegetett, rendőrséget
hivatott, — a kik kötelet kötöttek a segéd
nyakára és úgy vitték a rendőrséghez, hol el-
zárták. A segéd felesége és 11 éves leánya
kétségbeesetten kezdtek kiabálni. — A mester
felesége ekkor a kis leányt oly durván bántal-
mazta, hogy félholtan vették ki kezei közül. A
rendőrség éjjelkor hazabocsátotta családjához
a segédet, de hajnalban ismét megkötözve
húrozolta vissza fogságába. Végre is egy kö-
nyörületes ember szánta meg az elgyöttrött,
halálra kintott munkást s kifizetve adósságát,
megmentette az embertelen bánásmódtól, mely-
ben a román hatóság védelme és támogatása
melett részesült.

CSARNOK.**AZ ESKÜVŐ.**

— Elbeszélés. —

Irta: **A m o r.**

(Folytatás.)

Domborád az illem szabályai szerint
meghajtá magát, míg Liverpooli alig billentett
fejével s Gáthegyihez fordulva, botránkozva
mondá:

— Jól hallottam, kereskedő?

— Ugy van, — s pillanatnyi pajzán
szeszélyének engedve, suttogva tevé hozzá, —
Kamillát akarja megkérni.

Liverpolinak nem sikerült Kamilla mel-
lett helyet foglalhatni, mert az asztal alsó vé-
gén a legsötétebb helyet tartotta meg magá-
nak s két éltes nő közé esett.

Az elkényeztetett szalonuracs éppen úgy
érezte magát szomszédnői között, mint a csik
a homokon s nagyon is mutatta bosszuságát,
de az éltesebb asszony észre sem vette meg-
vetését. Egyre beszélt büszke szomszédjához a
legközönségesebb franczia népnyelven, nem
tudván civilizált hölgyek módjára a széken
ülni, nemzeti főkötővel diszitett feje a kapi-
tány diszkabátjával minduntalan érintkezésbe
jött. A talba szokása szerint mindig kezével
nyult, de csakhamar jóvá tette hibáját s a ki-
kapott darab sültet vagy süteményt a villára
szurta s úgy tette tányérjára.

Liverpöli máskor nem türte volna oly
nyugodtan ezen szomszedságot, de most más
gondolatokkal volt elfoglalva.

— Engem, a leggazdagabb fiatal embert
e vidéken, az elegáns világ diszét, ki Páris-
ban is feltűnt, engem előzne meg egy keresz-
tülutazó kereskedő? Azon gondolat, hogy ettől
az embertől tartanak, neveléses lenne, de
mégis megbocsáthatlan neki, hogy ugyanazt
akarja, a mit én!

Szemére nyomta élével fél tenyerét s
előkelőn-meredt tekintettel szemlélte az ide-
gent, de ez talán nem is vette észre, mert
szomszédnői egészen elfoglalták. Egy felől a
szép Luisa beszélté tele füleit, most az iroda-
lomra térve át, másfelől a nagymama is gyak-
ran intézett hozzá egy-egy kérdést Orleansban
lakó rokonai felől, kik közül Domborád nehá-
nyat ismert.

— Pompás vegyülek! — mormogá Li-
verpöli, végig nézve a vendégeken, szeme
mérges tekintettel akadt meg Domborádn. —
Majd kissé megcsikolom azt az ugrifülest. —
Hallja Domborád ur, ön bizonyára gubacsás
és kutyabőrökkel kereskedik?

— Nem, de alkalimlag egy-egy kutyabőr-
ki szoktam cserezni.

— Cserezni? De hát akkor utazás köz-
ben nem folytathatja illatos mesterségét.

— Dehogyan nem! főleg itt a nyers termények országában.

Domborádó folytatta a társalgást az öreg asszonnyal, mintha semmi se jött volna közbe.

A társaság azon része, mely a czélzást megértette, különösen Gáthegy és Rezeda mosolygott s előbbi elbeszélé most élcezes modorával a tegnapi rablóhistóriát, különösen kiemelve, mily ügyesen cserzette a bőröket Domborádó barátja.

A társaságban általános jó kedv uralkodott, mindnyájan csevegtek össze-vissza. Liverpooli érezte, hogy vereséget szenvedett. — Kamillára nézett, de ő komolyan tekintett le tányérjára, ez kissé vigasztaló volt.

Midőn az asztaltól fölkeltek, rögtön ott tennet mellett. Kamilla ki akarta kerülni, de közeledése oly természetű volt, hogy visszautasítása feltűnést okozott volna. Karját nyújtá neki s visszavezette a szalonba, hol a többiek is egybegyűltek. De Liverpooli ott sem bocsátá el karját, ámbár nem voltak egyedül, félhangon mondta:

— Elhatároztam, hogy rokonaim befo-lyása nélkül választok nőt. Kedves, jó nagysád, boldogítson engem kezével!

— Kapitány ur — viszonzá Kamilla meg-
döbbenve — tudtommal nem bátorítottam önt fel ezen nyilatkozatra. — Én nem fogadom el ajánlatát.

— Hogyan?!

De a felelet oly világos volt, hogy ma-
gyarázat nem kellett hozzá.

Kamilla meghajtá magát s eltűnt szo-
bájában.

A rendőrkapitány ott állt egészen kikelve magából s ha Kamillát éppen szeméi előtt a föld nyelte volna el, a hatás nem lehetne meg-
lepőbb.

Teljesen megzavarodva lépett a mellék-
szobába, nagy léptekkel járt fel s alá.

Luiza hallotta a kapitány ajánlatát úgy, mint Kamilla egyenes választát, kíváncsi volt megtudni okát, miért adott kosarat ezen any-
nyira kedvelt Adonisznak s Rezedát követi szobájába.

Rezeda s Gáthegy négykézre játszottak francia dalokat, melyeket Kamilla magyarból irt át zongorára.

Az öreg nők felkörben álltak a zongora körül s nyomatékosan nyilvánították tetszésö-
ket s nem tudták eléggé csodálni, hogy a da-
lokat magyarból francia menetbe is át lehet irti. Gyönyörködésükben nevettek, könyökükkel érinték egymást, sajtóságos érzelmekitő-
résű hangokat hallattak, melyek bámulatot, elragadtatást, megindulást vagy bus panaszt fejeztek ki, s e mellett vidáman ringattak ide-
oda testüket.

Lassanként mint varázsfuvola hangja ál-
tal megbüvölve s megleledkezve a köteles alá-
zatosságról jelent meg a cselédség minden aj-
tóban s lelkesülten hallgatták az ismeretlen hangokat. Domborádó kissé távolabb, az ablak-
fülkében állva, érdeklél szemlélte ezen sajtóságos jelenetet.

Liverpóli még mindig hevesen járt fel s
alá a másik szobában. S midőn kissé tisztába
jött magával, egész haragja Domborádó ellen
fordult, azt hívén, hogy ő miatta kapott ko-
sarat Kamillától. Mesterkél, gőgös méltósággal
lépett Domborádó elé:

— Mondja meg nekem, mi joggal tola-
dik ön egy élököl családba, hol jelenléte
csak kellemetlen lehet?

Domborádó lassan nézett végig ellenfe-
lén, éles élce forgott nyelvén, de erőt vett
magán. Érzé, hogy hozza, mint idegenhez, bi-
zonyos kimelet illik még akkor is, ha irányá-
ban vagy tudatlanságból, vagy rosszakaratból
nem tanusítják azt. Hideg udvariassággal kérde
viszont:

(Folyt. köv.)

Közgazdaság.

**A vetések állása és a mezőgaz-
dasági állapot** július 25-től augusztus 7-
éig a földmivelésügyi miniszteriumhoz beérke-
zett jelentések alapján a következő volt: Az ara-
tási, takarási és cséplési munkálatokra csaknem
kivétel nélkül tartó esős idő kedvezőtlen hatással
volt. Számítalan helyről panaszoknak elemi
csapásokról, különösen a Duna balpartján, a
Duna-Tisza közén, a Tisza jobb- és balpartján.
Legjelentékenyebb a kár Árva, Bars, Hont,
Nógrád, Nyitra, Trencsén, Zólyom, Heves, Zemp-
lén, Szatmár- és Szilágy-vármegyékben. Az
esős időjárás a learatott és képekben lévő, sőt
itt-ott az asztagokban álló gabonákban is a
szemek csirázását mozdította elő. Lényegesen
hozzájárult ahhoz, hogy a gabona sok helyen
színét is elvesztette, minőségileg a remélnél
sokkal gyengébb lett. A gabnatermés ország-
szerte nagyon különböző eredményeket nyújt,
kétségtelenül a leggyengébb vidékek a Duna
balpartja, részben a Tisza jobbpartja és az
erdélyi vármegyék. A terméseredmény átlago-
san következőleg csoportosítható: a buza meny-
nyiségileg középszerű, minőségileg pedig a jó
középszerű közt váltakozik. A legjobb minő-
ségű buza a Tisza-Maros szögén, részben a
Duna-Tisza közén, a Duna jobb- és a Tisza
balpartján termelt. A rozs különféle képen fize-
tett, minőségileg közép- és jó középszerűleg.
Az őszi árpa mennyiség tekintetében tulnyo-
mólag középszerű terméshozamot adott, a ta-
vaszi közép- és a jó középszerűt; minőségileg
ugy az őszi, mint a tavaszi, de különösen az
utóbbi rendkívül különböző volt. — A zab cse-
kely kivétel országszerte megfelel a várako-
zásnak, a mennyiben jó középszerű termést
hozott, minőségileg is kielégítő. — A tengeri
évek óta nem tapasztalt gazdag fejlődést mutat:
vannak ugyan egyes kivételek kisebb területe-
ken, a hol a sok eső következtében hanyatlak,
mindazonáltal a szépen fejlődő és sok esőho-
zamnál fogva a terméskilátások a lehető leg-
jobbak. A hüvelyesek és kerti vetemények a
Duna balpartjának és a Tisza jobbpartjának
egy-egy vármegyében a sok esőzések miatt je-
lentékenyen hanyatlottak; egyebütt többnyire
kielégítően és jól állanak. A burgonya számta-
lan helyen rothadni kezd s így az általánosan
remélt jó termést nem fogja megadni. A czu-
kor és takarmányrépa is selyni a nedvességet,
mindazáltal még a terméskilátások kedvezőek.
A kender és lennövés folyamatban van; az
eredmények különbözőek, átlag közepesnek je-
lezhetők. A dohány szépen gyarapodik, török;
az eredmény mennyiségileg jó közepes. A mes-
terséges takarmányeműek a hosszas esőzések
miatt nagyobb részben rosszul fizettek; arány-
lag még legjobb a termés a Duna-Tisza közén,
a Duna jobbpartján és részben a Tisza-Maros
szögén és az erdélyi vármegyékben. A termé-
szetes kaszálókon a sarju jó középszerű ter-
mést ígér. A szőlő, a homoki szőlők kivételé-
vel, többnyire gyenge középszerűen és közepén
alul állanak. Gyümölcs szórványosan bőven
mutatkozik, általában pedig kevés van.

Az inség Zólyomban. Zólyom megye
közé. bizottsága e hó 5-én tartott ülésében
Csipkay Károly alispán jelentésében a legszo-
morubb képet tárta fel a mezőgazdasági vi-
szonyokról. A hónapok óta tartó szakadatlan
esőzések, az egymást érő záporok, viharok és
felhőszakadások már eddig is rémitő károkat
okoztak ugy a terményekben és a nép vagy-
nában, valamint a közlekedési eszközökben is.
A völgyek hetek óta állandóan víz alatt álla-

nak, a megdőlő gabonaföldekről víz csillámlik
fel, a gabona gyökerén csirázik, a szénat be-
takarítani nem lehet, az ott rohad a vízben,
s a krumpli, felvidéki népünk ezen fő élelmi
czikke, oly erősen rohad, hogy az országuta-
kon érezni annak büzét. Mindezek a legbizto-
sabb előjelei a k i m a r a d h a t t a n é h i n s
é g n e k. A folytonos vízáradások folytán a
közlekedési eszközök is sokat szenvednek. Az
országutakat több helyen víz borítja s néhol
mint Keeskés, Garamberzencze vidékén napo-
kon sőt heteken át szünetelt a közlekedés, s
csak gyalogosan lehetett átjárni. A nyerezniczai
völgyben egy egész hegyoldal csuszamlott le a
szűk völgyben vezető országútra, több helyen
a hidakat ragadta, el a rohanó árvíz. — Az
ülésen résztvevő vidéki tagok hajmeresztő rész-
letekkel egészítették ki az alispán által eese-
telt események borzalmasságát. Az alispáni
szomorú jelentés kapcsán határozottá emelte-
tett, hogy a főszolgabírók és polgármesterek
utasítsanak, hogy a területükön esett káro-
kat vegyék számba, azokról klmutatásokat
vezessenek, s mutassák ki névszerint azon
szegényeket, kik előre láthatólag a télen át
éhínségnek néznek eléje, hogy a hatóság min-
den lehető elkövettesen a ki nem maradható
nyomor enyhítésére.

Felelős szerkesztő: **Kósa Barna.**

Kiadók: **Szinay Gyula** főszerkesztő,
és **Dr. Bakonyi Samu** főmunkatárs.

Eladó nyaraló.

A város közvetlen közelében egy
szép és a mellett **jövedelmes**

nyaraló

eladó. Felvilágosítást ad a **kiadóhi-
vatal.** 339 —5

Kunz József és Társa

BUDAPEST DEBRECZEN, N-VÁRAD

Kistemplom-bazar.

Francia batist

előnyös bevasárlás folytán, rendkívül
olcsó **leszállított** áron.

Kiházásitási kelesye

teljes kiállításal.

**Vászon, kék fehérnemű, divat-rövidáru
butor-szővet, szőnyeg, függöny, ágy és
asztalterítő, paplan és matrác-raktár**
dus választékban, jutányosan szabott
árak mellett.

Lynoleum (parafa szőnyeg)

bizományi raktár gyári áron.
Pike, trico, plüs

NYÁRI PAPANOK

328 és mindenféle 8

fürdő czikkék.

Borivóknak, kik a bort savanyuvizszel sző-
retik vegyíteni, mindenképp e'őt u

MATTONI-FELE
GISSHÜBLER
Legtiszteletesebb Gyógyász
SAVANYU-KUT

ajánható. E víz közömbösíti a bor savát és az italnak
felette kellemetes, ingerlő mellékst ad, anélkül, hogy
azt feketére festené.

HIRDETÉSEK
 a „DEBRECZEN” részére
 jutányos áron fölvétetnek.

Kitünő szolgálatot tesz az emésztési zavaroknál.

Legjobb asztali- és üdítőital.

Hazánk legkedveltebb
Savanyuvize

AMOHAI
ÁGNES
 FORRÁS.

mely nemcsak a polgári körökben kedvelt, de utat tört magának a felsőbb és legfelsőbb körökben is.

Ő fensége József főherceg
 — asztalán rendszerint itatja szolgái. —

Konstantinápolyban, Alexandriában, Jeruzsálemben, Finnországban, és egy mint hazánkban általában a Kólera megelőzésére, ellen-praevenatívájul és jogszertnek bizonyult. — Mindazon tisztelt főuraknak, kik ezen asztalvizet akar bortul, gyógyezelőnkre, vagy tisztán mint asztalvizet előszeretettel használni, kerjük azt rövidtve

ÁGNES

forrás néven ismertetni. — A nagyrémű köbösségnek ásványvizinket szíves jó indílatába ajánlja, maradtunk teljes tisztelettel
 K utkezeletőség Mohán.

Erisz töltesben az ország minden egygyezertárában, fűszerkereskedésében és vendéglőjében kapható. — Országos ízeletről:

Édeskuty L.

cs. és kir. és szerb. kir. udv. ásványviz szállítás. nál. HUDAPEST. SZÉKES. DEBRECZEN. S. SZ. 1891.

AZ ÁGNES-FORRÁS KÜLTÖNÖS ELŐNYEI:
 Gazdag szén-savtartalmu. — A bornak színe nem változtatja.
 Természetes ízét kellemessé teszi,
 a miért is a vendéglős uraknak kevérebbi Spritzere előnyös szolgálatot tesz.

Legjobb asztali- és üdítőital.

Bortul használna kiterjedt kedveltségnek örövend.

A szőlő legujabb és legveszedelmesebb betegsége
 az úgynevezett

„Peronospora“

mely ellepi a szőlő leveleit és rövid idő alatt tönkre teszi a
 gyümölcsét és a tőkét.

Felülmulhatlan óvintézkedésül a világhírű „Olweiler“ szabadalmazott „Szysztemájú“

fecskendező készülék

szolgál, s kapható utasítással együtt

TÓTH GYULA

vaskereskedésében, Debreczen.

Községi előljárástól ajánlott szőlősgazdáknak **részletfizetésre is.**

A „DEBRECEZEN” NYOMDA RÉSZV. TÁRSASÁG

NYOMDÁJA

(Nagy-uj utca 1702. sz. Konrád-házban)

teljes új berendezéssel,

elvéhal mindenemű nyomtatványokat u. m. folyóiratok, számlák, körlevelek, gyászjelentések, bali- és lakadalmi meghívókat és tánczrendeket

kereskedelmi-, ügyvédi- és községi nyomtatványokat sőt

a legizsésőbb hirdetésben és jutányos árak mellett.

Vidéki megrendelések **Erdélyi István** nyomdai művezető nevére címzendők.

Új vállalatunkat, hol északkeleti Magyarország legrégibb és legelrejelebb politikai napilapja a

„DEBRECEZEN”,

a szintén elterjedt **„DEBRECEZENI HIRADÓ”** és a **„JOGI HETILAP”** is nyomatik, ajánljuk a helybeli és vidéki közönség szives pártfogásába. —

Hirdetések a **Debrecezen** cz. lapban a legjutányosabb árakon közzölhetnek.

 Bíróségi nyomtatványok készletben vannak.